

Solucionari (Roig/Lienas)

Opció A

Text: Montserrat Roig, *El cant de la joventut*

1. Comprensió del text

Es donen suggeriments només sobre aquelles qüestions més complexes i que convé posar en comú entre tots els correctors.

a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text [1 punt: 0'5 pel tema; 0'5 per les parts]

Tema: La recuperació de l'autoestima i de la il·lusió de viure

Parts bàsiques del text: text descriptiu i narratiu estructurat a l'entorn de tres parts.

- Primer paràgraf (l. 1-6). Descripció del personatge de la Maria, en què es posa de manifest el seu pessimisme, el sentiment de culpa, la pèrdua d'il·lusió en la seua relació matrimonial, la situació econòmica precària, etc.

- Segon i tercer paràgraf (l. 7-18). Canvi de rumb en la percepció de les coses. La Maria percep que la seua relació sentimental torna a adquirir vida i comparteix amb el seu marit la il·lusió de planificar un viatge a "la terra de les girafes". Les imatges del fullet publicitari fan que s'emocione pensant en les coses que veurà i compartirà amb l'home.

- Quart paràgraf (l. 19-26). Busquen la manera de pagar el viatge amb un crèdit i l'empenyorament de joies. La il·lusió del viatge, en contrast amb la primera part del text, provoca que la Maria torne a estimar-se a si mateixa, que torne a sentir-se estimada per l'home, que tot torne a ser com abans, com quan era feliç.

b) Resumeix el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies [1 punt]
Resposta semioberta.

c) Indica els recursos expressius de caràcter literari presents al text. [0'5 punts: 0'1 punt per exemple de recurs expressiu]

A títol orientatiu, en destaquem uns quants:

-Comparances per a crear un entorn negatiu: "com si fos una cambra resclosida", "la sang ... era com la brossa", etc.

-Isotopia: paraules o expressions del primer paràgraf que contribueixen al pessimisme o desànim ("mala olor", "pudor", "no entrava mai un raig de llum", "no podia tenir fills", "no servia per a res", "no hi havia ni diners ni amor", etc.)

-Comparances per a crear un entorn positiu: "ulls com a agulles de cap", "morro carregat de paciència", "lluents com la vaixella d'una tsarina", etc.

-Personificacions: "un groc que murmura", "mercats que desperten pors i desvetllen secrets".

-Metàfores: "l'olor", "el cos ple de verdet", "les cèl·lules de la tristesa", "amb lentitud de segles", etc.

-Recursos sintàctics repetitius: per exemple, al darrer paràgraf, la coordinació d'estructures sintàctiques introduïdes per *en* ("somniava en") dóna intensitat a les emocions.

-Recursos lèxics repetitius: per exemple, al primer paràgraf, "pensava", que marca l'estat emocional del personatge.

d) Identifica la tipologia textual especificant els trets corresponents que apareixen al text [0'5 punts: 0'25 per la tipologia; 0'25 pels exemples]

Text descriptiu i narratiu (fragment d'una novel·la). En el primer paràgraf es descriu l'estat anímic de la protagonista (ús preferent dels verbs en imperfet i caracterització del personatge). El segon paràgraf és fonamentalment narratiu. També ho és el tercer i les primeres línies del quart (ús preferent del passat perifràstic i enumeració de les coses i de les accions que giren al voltant del viatge). En la major part del quart paràgraf torna a predominar la descripció amb recursos expressius que posen de manifest el canvi d'estat anímic de la protagonista.

2. Anàlisi lingüística del text

a) Identifica la pronunciació dels elements subratllats [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si contesten malament, cada error descompta 0'25]

1. *beşava* (línia 1): sonora
2. *olor* (l. 2): tancada
3. *tots els* (l. 5): sonora
4. *brossa* (l. 5): oberta

b) Indica a quins elements fan referència els pronoms febles subratllats i quina funció sintàctica realitzen [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta]

1. *Ho* havien llegit en una revista (línia 2): fa referència a la situació que la besa l'home. CD.
2. *La* besà al clatell com abans (l. 8): fa referència a la Maria. CD.
3. *Després hi* va veure els arenys del desert (l. 14): fa referència al fullet. CC.
4. *fins i tot n'ignorava* l'existència (l. 23): Fa referència a les girafes reticulades. CN.

c) Digues el significat que adquireixen aquestes paraules al text o indica'n un sinònim [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta]

1. *embafador* (línia 8): 'Un menjar dolç o greixós, fer-se-li de difícil empassar'; *pesat*.
2. *empenyorà* (l. 19): 'Donar una cosa com a garantia de pagament d'un deute'; *engatjà, hipotecà*.
3. *pujava* (l. 21): 'Anar de baix a dalt, d'un punt a un altre situat a un nivell més alt'; *muntava*.
4. *ignorava* (l. 23): 'No saber (alguna cosa), no tenir coneixement o notícia (d'una cosa)'; *desconeixia*.

3. Expressió i reflexió crítica

En els apartats de **Comprensió del text** i d'**Expressió i reflexió crítica**, les respostes es valoraran més positivament si responen amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica.

Si la redacció presenta errors gramaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p.e.: *del home/del home* o *Castello/Castello*, 1 falta; però, *del hort/del home* o *Castello/qüestio*, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0.

a) Descriu les característiques bàsiques de la poesia actual. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

b) La planificació d'un viatge crea il·lusions. Elabora un text en què l'excusa de fer un viatge et fa canviar l'estat d'ànim o eixir de la monotonia diària. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

Opció B

Text: Gemma Lienas, *Diari blau de la Carlota*

1. Comprensió del text

Es donen suggeriments només sobre aquelles qüestions més complexes i que convé posar en comú entre tots els correctors.

a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt: 0'5 pel tema; 0'5 per les parts]

Tema: La por com a manifestació de la violència / Un diari per a un tema transcendent: la violència de gènere

Parts bàsiques del text: sota la forma de diari personal, conté dues parts bàsiques.

-Primera part (línies 1-10): serveix de presentació del personatge que narra els fets (la Carlota). Ens informa que escriu un diari personal i que viu amb sa mare. També ens situa en una conversa telefònica amb sa tia Octàvia, que és el marc en què es desenvolupa la segona part del text.

-Segona part (línia 11 fins al final): aquesta extensa part constitueix la conversa entre el jo narratiu (la Carlota) i sa tia Octàvia sobre el diari. Pot subdividir-se en tres subapartats:

a) Línies 11-13: anunci del tema del diari: la violència de gènere.

b) Línies 14-31: sa tia Octàvia li proposa que amplie el tema també a la violència escolar, i raonen sobre aquest tema.

c) Línies 32-33: Carlota veu clar que hi ha connexions entre els diferents tipus de violència: la intimidació/ la por hi fa un paper fonamental.

b) Resumeix el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies. [1 punt]

Resposta semioberta.

c) Explica el registre lingüístic del text aportant-ne exemples. [0'5 punts: 0'25 per l'explicació; 0'25 per exemples]

El text combina el registre estàndard, que és el propi de la llengua formal, amb expressions o estructures sintàctiques pròpies d'un registre menys formal. Aquesta combinació es deu al fet que es tracta d'una recreació d'un diari personal en una obra literària. La part més formal es correspon amb la secció del text en què ens presenta els fets (1-10). La resta del text, en què hi ha una reproducció d'una conversa, és la que inclou més elements informals, sovint associats a la llengua oral. Exemples: "Oi, que sí"; "Ostres, Octàvia! Vols dir...?"; "Mmm. Sí. Bé, continuem"; "Transparent!".

d) Identifica la tipologia textual especificant els trets corresponents que apareixen al text. [0'5 punts: 0'25 per la tipologia; 0'25 pels exemples]

Es tracta d'un text que combina una part narrativa amb una part conversacional, dins d'un format de diari personal, tal com ens indica la data que encapçala el text (*21 de setembre*) i la font d'aquest fragment *El diari blau de la Carlota*. En la primera part narrativa, encara que té alguna descripció, els fets van avançant des de l'eixida de classe fins que parla per telèfon amb sa tia Octàvia. En la part conversacional, es reproduïx un diàleg entre l'Octàvia i el personatge que actuava com a narrador, la Carlota.

2. Anàlisi lingüística del text

a) Indica la pronunciació dels elements subratllats: [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si contesten malament, cada error descompta 0'25]

1. *faig senyals* (l. 8): sorda
2. *recorda* (línia 8): oberta
3. *dojo* (l. 10): sonora
4. *afecta* (l. 15): oberta

b) A continuació, hem subratllat estructures sintàctiques. Indica el tipus d'oració composta que representen i la funció sintàctica que realitzen. [1 punt]

1. *en Marc i jo vivim amb ella per primer cop d'ençà que els pares es van separar* (línia 2-3): subordinada adverbial temporal. Complement circumstancial de temps.
2. *com que a casa meva som molt civilitzats (ha, ha, ha), les dues excunyades han conservat l'amistat* (l. 6-7): subordinada adverbial causal (o interordinada causal). Complement circumstancial de causa.
3. *Em passa el telèfon mentre em recorda que és una trucada internacional, que val una pasta, que paga l'Octàvia, que no m'enrotlli* (l. 8-9): subordinada substantiva. CD.
4. *i ara veuràs per què et proposo que incorporis el pinxisme* (l. 28): subordinada substantiva (interrogativa indirecta). CD.

c) Explica el significat que adquireixen aquestes expressions al text o escriu una expressió equivalent. [1 punt]

1. *val una pasta* (línia 9): 'Costa molts diners', 'és cara'. *Val una picossada; Costa un renyó / un ull de la cara*, etc.
2. *que no m'enrotlli* (l. 9): 'Que no parle gaire'. *Que no me'n passi / passe*.
3. *a dojo* (l. 10): 'En abundància'. *A manta; A cabassades*.
4. *Ostres* (l. 16): 'renec que mostra sorpresa'. *Osti, caram, redell, coi*.

3. Expressió i reflexió crítica

En els apartats de **Comprensió del text** i d'**Expressió i reflexió crítica**, les respostes es valoraran més positivament si responen amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica.

Si la redacció presenta errors gramaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p.e.: *del home/del home* o *Castello/Castello*, 1 falta; però, *del hort/del home* o *Castello/qüestio*, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0.

a) Explica l'obra teatral de Josep Maria Benet i Jornet i la seua relació amb el món audiovisual. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

b) ¿Coneixes alguna novel·la, alguna pel·lícula o alguna situació real en què la violència de gènere siga la protagonista? Redacta un text sobre aquest tema (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]